

OFISI YA WAZIRI MKUU

TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

HALMASHAURI YA WILAYA BUSEGA

MTIHANI WA KUMALIZA MUHULA WA I – KIDATO CHA KWANZA

MUDA: SAA 2.30

MEI 2026

Maelekezo:

1. Mtihani huu una sehemu A, B na C
2. Jibu swali kulingana na maelekezo nusika.
3. Vifaa vya mawasiliano kama simu haviruhusiwi kwenye chumba cha mtihani.
4. Andika jina au namba ya mtihani kwenye kila ukurasa wa karatasi utakayotumia.

MsomiBora.com

SEHEMU A (Alama 15)

Jibu maswali yote katika sehemu hii

1. Katika kipengele(i) —(x) andika herufi ya jibu sahihi kwenye kisanduku

i. Tungo ipi kati ya zifuatazo inafafanua maana ya lugha ?

- A)Lugha ni utambulisho wa jamiii B)Lugha ni sauti za Nasibu zenye maana
c)Lugha ni kiungo muhimu katika mawasiliano D)Lugha huleta migogoro katika jamii

ii. Vipengele vipi kati ya vifuatavyo vinabainisha utamaduni wa Mtanzania?

- A)Unasibu,salamu na mavazi B) Vyakula ,kilimo na mavazi
C)Salamu,vyakula na mavazi D)Nyimbo,unasibu na mavazi

iii. Ipi kati ya zifutazo ni fursa itokanayo na lugha ya kiswahili?

- A) kuwatambulisha watu B)kuwafundisha watu wa mataifa mengine
C)kuburudika D)kuweza kuelewana vizuri

iv. Kanuni na taratibu zinazotumiwa na wazungumzaji

- A)Sarufi B)lugha C)Mawasiliono D)Utamaduni

v. Huhusika na namna vitamkwa vya lugha vinavyotamkwa, pamoja na mahali pakutamkia,

- A)Sarufi maumbo B)Sarufi miundo C)Sarufi maana D)Sarufi matashi

vi. Je ni kipi tunaweza kufanya ili kulinda na kuhifadhi utamaduni wetu?

A) Kutambua na kulinda rasilimali,mazingira na urithi wa utamaduni

B)Kufundisha kiswahili kwa wageni C) Kuvaa mavazi ya kiswahili

D)kusoma somo la kiswahili

vii. Kundi la kamusi zinazoandikwa kwa lugha moja,

A) Mahuliti B) Wahidiya C) Thania D) Tarbia

viii. Je, lugha inamuhusu nani?

A) Binadamu B) wanyama C) Ndege D) Wadudu

ix. Kundi la nomino za pekee

A)Dawati,kisu,kikombe,Tanga na Dodoma

B)Mungu,Asha,kiti,meza,na kikombe

C)wadudu,wanyama ndege na binadamu

D)Asha,Maria,Kenya na Uganda

x. Ni maneno yanayotoa taarifa zaidi kuhusu majina na viwakilishi vyake

A)Vivumishi B)Vielezi C)Vitenzi D)viunganishi

i	ii	iii	iv	v	vi	vii	viii	ix	x

2. Oanisha maana ya dhana katika Orodha A na dhana zinazohusika katika orodha B kwa kuchagua herufi ya jibu sahihi.

ORODHA A	ORODHA B
i. Redio, televisheni, tarakilishi, simu ya mkononi na kinasa sauti.	A. Kupunga mkono, kukunja uso, kucheka.
ii. Kueleza jambo kwa maneno machache.	B. Vifaa vinavyoweza kutumika katika mawasiliano ya mazungumzo.
iii. Ishara zitumikazo katika mazungumzo.	C. Mzungumzaji na msikilizaji
iv. Mazungumzo huhusisha pande mbili.	D. Ufupisho.
v. Hutambulisha jamii fulani.	E. Lafudhi.
	F. Mkazo.

	G. Lugha ya mazungumzo
--	------------------------

ORODHA A	i.	ii.	iii.	iv.	v.
ORODHA B					

SEHEMU B (ALAMA 70)

Jibu maswali yote kutoka sehemu hii

3. Juma alimuuliza rafiki yake Amina maana ya dhana zifuatazo kama zinavyotumika kwenye lugha.

Unadhani Amina alifasili vipi?

i. Lugha fasaha

.....

ii. Konsonanti.....

.....

iii. Vidahizo.....

.....

iv. Mkazo.....

.....

v. Sauti.....

.....

4. a) Nini maana ya Aina za maneno

.....

- b) Taja aina nane za maneno huku ukionesha mifano Madhubuti iliyo ndani ya sentensi kwa kupigia mstari neno husika.

- i.
- ii
- iii
- iv
- v
- vi
- vii
- viii

5. Kwa kawaida tukishindwa kujua maana ya neno huwa tunatumia kamusi kutusaidia. Eleza taarifa tano muhimu zinazopatikana kwenye kamusi.

- i.
- ii.
- iii.
- iv.
- v.

6. Badilisha vitenzi vifuatavyo kuwa nomino.

- i. Andikisha
- ii. Kula.....
- iii. Funga
- iv. Cheza
- v. Pika

7. a) Eleza Faida mbili za kutumia lugha fasaha.

- i.
.....
.....
- ii.
.....
.....

b) Fafanua madhara matatu ya kutumia lugha isiyo fasaha katika mawasiliano.

- i.....
-
- ii.....
-
-
- iii.....
-

8. Matumizi ya kiimbo husaidia kubainisha lengo la mzungumzaji. Fafanua malengo ya mzungumzaji katika sentensi zifuatazo.

- i. Mwanafunzi anasoma kwa bidii.
.....
- ii. Mwanafunzi, Soma kwa bidii.
.....
- iii. Mwanafunzi anasoma kwa bidii?
.....
- iv. Mwanafunzi anasoma kwa bidii!
.....

9. Mara nyingi Leila huwa haelewi anapoambiwa au kusimuliwa jambo lolote. Kwa hoja tano msaidie kuelewa mambo yanayosababisha ashindwe kuelewa anachosikiliza.

- i.
- ii.
- iii.
- iv.

SEHEMU C ALAMA 15)

10 Wewe ni mwanafunzi unayesoma kidato cha kwanza shule ya sekondari IJITU, S.L.P 01, BUSEGA.

Mwandikie barua rafiki yako aitwaye **Joan Johnson** uliyesoma nae shule ya msingi Lamboni umjulishe kuwa unaendelea vizuri na masomo na umechaguliwa kuwa kiranja wa Afya shuleni kwako. Jina lako liwe **Shukrani Malengo**.

.....
.....